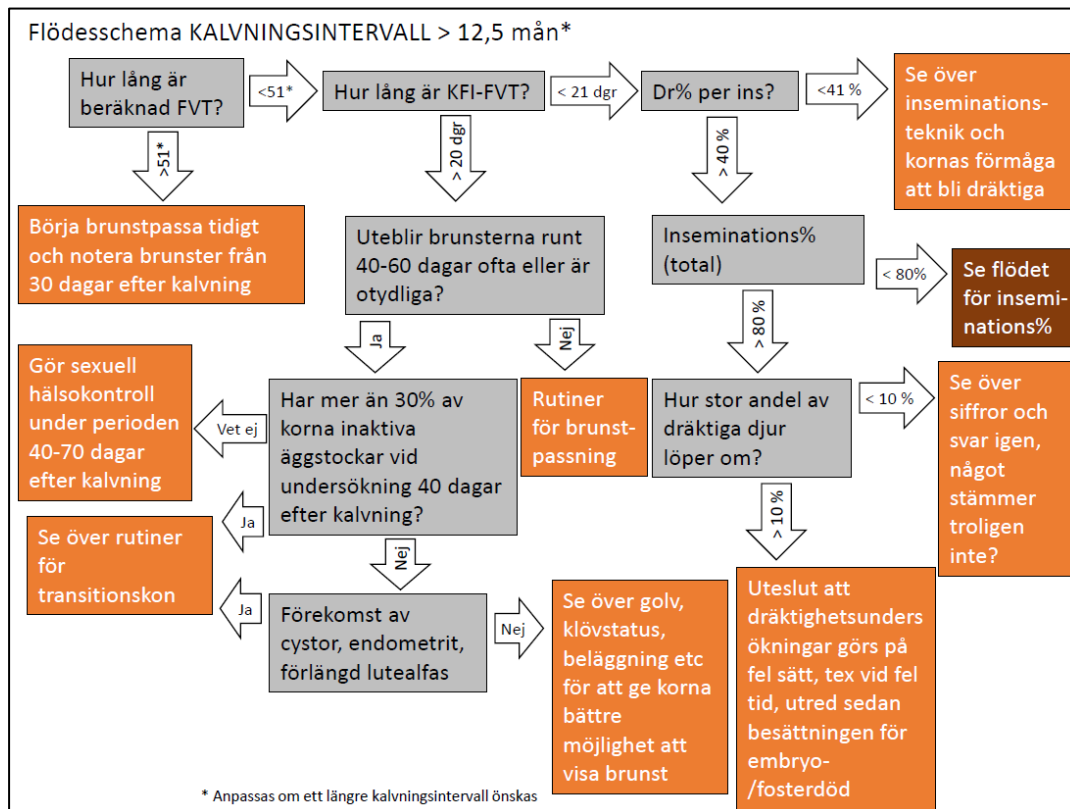

Kalvningsintervall

Detta är ett följedokument med tips och råd kring åtgärderna gällande kalvningsintervall i flödesschemat för kalvningsintervall.

Version 1 (2022-06-20)

Rutiner för brunstpassning

Brunstkontrollen är den skötsel faktor som påverkar fruktsamheten mest i besättningen. En missad brunst innebär 21 dagars förlängning av inkalvningsåldern. Studier har visat att brunstkontroll fyra gånger per dag jämfört med två gör att man hittar 70 % av brunsterna jämfört med 48%.

- Ha tydliga rutiner för brunstkontrollen oavsett om det är observation av djuren eller kontroll av till exempel aktivitetsmätare; rutinen bör innehålla när på dagen brunstkontrollerna ska ske, vem som ska utföra dem samt vilka brunstsymptom som avgör när det är dags att inseminera
- Kvigor: Börja observera brunster från 12-13 månaders ålder. Kvigan ska ha genomgått 3 brunstcykler före seminering för optimal juverutveckling.
- Kor: Börja observera och notera från ca 1 månad efter kalvning (om frivillig väntetid är 50 dagar) för att veta ungefär när första brunst efter frivillig väntetid kommer ske och då vara extra uppmärksam på brunsttecken
- Använd helst brunstkalender eller motsvarande för att ha kontroll över vilka djur som kan vara aktuella för brunst. Följande djur ska särskilt observeras vid brunstkontroller:
 - Kor som passerat frivillig väntetid och som ännu ej har någon brunstnotering
 - Kor som seminerats för 17-24 dagar sedan
 - Kor som seminerades för 1-2 dagar sedan – förekomst av blodflytning?
 - Kor som haft notering om brunstsymtom de senaste 3 dagarna
 - Kor som har plötsligt minskad mjölmängd
- Brunstsymptom och noteringar om inseminationer skrivs in i brunstkalender eller motsvarande

Inseminationsteknik

- Seminera när kon är i brunst, 8-12 timmar efter brunstens början
- Fixera djuren ordentligt innan inseminationen
- Tina strået i 35 grader i 12 sekunder. Stoppar strået i en *förvärm*d pistollett
- Håll pistolletten i armvecket på väg till kon för att bibehålla rätt temperatur i strået samt för att säkerställa att pistolletten hålls ren
- Seminören står i rätt höjd vid när hen ska seminera, pall används vid behov
- Håll området runt vulva så rent som möjligt vid inseminationen
- Deponera sperman i livmoderkroppen, inte i livmoderhornen och inte i livmoderhalsen
- Planera så att semineringar (och dräktighetsundersökningar) kan utföras även under betesperioden

Sexuell hälsokontroll nöt

- Undersök kor som inte visat brunst från 40 dagar efter kalvning. Dessa följs sedan upp 1 gång per månad genom undersökning av husdjurstekniker eller veterinär.
- Behandla kor som har avvikelser vid undersökning
- Upprätta en rutin för uppföljning av behandlade kor
- Progesteron:
 - Ta progesteronprov före seminering på osäkra brunster
 - Svaga brunstsymptom
 - Dräktighetsförklarade kor som brunstar
 - Onormalt intervall sedan föregående seminering
 - Ta progesteronprov på kor som inte har brunstnotering från 40 dagar efter kalvning.
 - Ta progesteronprov som uppföljning efter behandling av äggstockscystor.

Rutiner för transitionskon

- Planera för sex till sju veckors sintid
- Hullbedöm vid mittlaktation, sinläggning och kalvning. Är kon för fet eller mager vid mittlaktation så finns tid att korrigera detta innan sinläggning. Hullet ska vara detsamma vid sinläggning som vid kalvning (3,0-3,5 hullpoäng).
- Anpassa sinkofoderstat med rätt mineraler samt en långsam upptrappning av kraftfodret efter kalvning
- Se till att hygien är god på liggplatser i sinko-avdelning, kalvningsbox och i mjölkavdelningen
- Ha en standardrutin för hur och när djuren flyttas under perioden runt kalvning för att minimera stress
 - Planera för så få flyttar som möjligt
 - Gör alla flyttar utom den till kalvningsboxen tillsammans med minst ett annat djur från samma grupp
 - Undvik omflyttningar (utom till kalvningsboxen) under de 3 sista veckorna före kalvning

Stallmiljö

- Ett liggbås per ko
- En ätplats per ko
- Tillräckligt med utrymme i gångar och längs foderbord för att undvika trängsel och konflikter
- Få omgrupperingar under sintid och inför kalvning
- Lösdriftens golv underhålls kontinuerligt för att hållas halkfritt
- VIP-avdelning i lösdriften för förstakalvare när de börjar sin laktation

Dräktighetsundersökningar

- Dräktighetsundersök regelbundet, manuellt eller via analys till exempel PAG genom Kokontrollen®
- Ultraljud kan göras från dag 28

- Dräktighet Analys på provmjölknings- eller serviceprov görs från dag 28 med ett uppföljande prov från dag 60 för att bekräfta resultatet
- Manuell undersökning görs från ca dag 45
- Tidiga undersökningar är att föredra för att hitta tomma kor. Det finns dock en risk att kor som diagnostiserats tidigt som dräktiga förlorar sin dräktighet. Det är en av anledningarna till att Dräktighet Analys tas som parprover.

Utredning av embryo-fosterdöd

Diskutera med djurhälsoveterinär kring besättnings specifika undersökningar.